

**Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Geografii dla uczniów szkół podstawowych województwa
śląskiego w roku szkolnym 2022/2029 -
Szkola Podstawowa im. Gustawa Morcinka w Poczesnej -
pierwszy stopień**

Zakres wiedzy wymaganej od uczestników na poszczególnych stopniach konkursu

1. W konkursie obowiązują treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie geografii na II etapie edukacyjnym.
2. W konkursie obowiązują treści nauczania wykraczające poza podstawę programową i określone w dalszych punktach oraz znajomość bieżących informacji o tematyce geograficznej pojawiającej się w mediach.

I etap konkursu- etap szkolny

Wiadomości obowiązujące na etapie szkolnym obejmują podstawę programową oraz:

1. lądy i oceany na Ziemi - rozmieszczenie mórz i oceanów na Ziemi; wyprawy geograficzne; jednostki ukształtowania powierzchni na poszczególnych kontynentach
2. krajobrazy świata - wilgotny las równikowy, tajga, lasy liściaste zrzucające liście na zimę; sawanna; step (preria, pampa, llanos, puszcza); pustynie gorące (piaszczyste, żwirowe, skaliste) i lodowe; tundra; makka i krajobraz śródziemnomorski; busz, scrub i chapparal; krajobraz wysokogórski na przykładzie Tatr, Himalajów i Andów; strefowość klimatyczno-glebowo-roślinna; piętrowość roślinna Tatr, Orizaby, Kordylierów, Andów;
3. Ziemię w Układzie Słonecznym - ciała niebieskie Układu Słonecznego i ich cechy; Ruch wirowy i obiegowy Ziemi; Cechy ruchu wirowego i obiegowego Ziemi; Następstwa ruchów Ziemi; Czas na Ziemi; Wysokość górowania Słońca na różnych szerokościach geograficznych w ciągu roku; oświetlenie Ziemi w ciągu roku; kalendarz Majów, Azteków i kalendarz gregoriański
4. współrzędne geograficzne: szerokość i długość geograficzna; położenie matematyczno-geograficzne punktów i obszarów; rozciągłość południkowa i równoleżnikowa
5. geografii Polski, np.:
 - a. położenie, obszar i granice Polski;
 - b. położenie matematyczne Polski; Skutki rozciągłości południkowej i równoleżnikowej
 - c. krajobrazy naturalne - pasowość rzeźby (cechy nizin nadmorskich, pojezierzy, nizin środkowej Polski, wyżyn, kotlin i gór - fałdowych i zrębowych); znajomość czynników rzeźbotwórczych, które uformowały elementy rzeźby tych pasów;
 - d. podział polityczno-administracyjny Polski;
 - e. wpływ zlodowaceń na rzeźbę Polski (cechy obszaru młodoglacjalnego na pojezierzach i w górach oraz staroglacjalnego na pozostałym obszarze kraju);
 - f. zróżnicowanie gór w Polsce;
 - g. cechy klimatu Polski i rozkład oraz charakterystyka poszczególnych jego elementów;
 - h. Morze Bałtyckie;
 - i. główne cechy sieci hydrograficznej Polski (dorzecza, zlewiska, typy i rozmieszczenie jezior, kanały w Polsce, zbiorniki sztuczne i ich wykorzystanie gospodarcze);

- j. typy i rozmieszczenie lasów w Polsce; piętrowość roślinna w Tatrach, Karkonoszach, na Babiej Górze i w Bieszczadach;
- k. parki narodowe w Polsce i ich główne cechy oraz rozmieszczenie;
- l. Wielkopolska – moja Mała Ojczyzna;

LITERATURA

1. Podręczniki do geografii dla klasy V - VIII szkoły podstawowej „Planeta Nowa”.
2. Atlas geograficzny. Polska, Kontynenty, Świat. Nowa Era.

